

● ● ● ● ● ● 4292 banen gecreëerd, 945 mkb-ondernemingen gesteund, 94% van de start-ups slaagt. Dat zijn de indrukwekkende cijfers van SPARK, een van origine Nederlandse organisatie die al 20 jaar met steeds groter succes deelneemt aan de (weder)opbouw van de economie in fragiele staten als Burundi, Yemen en Zuid-Soedan. Eén van hun speerpunten krijgt vorm door het Agri Business Creation-programma (ABC). Nederlandse agribusiness-ondernemingen kunnen hierbij aansluiten.

Post-conflict opbouw economie in fragiele staten

SPARK ondersteunt agribusiness

spark
ignites ambition

Binnen de totale activiteit van SPARK is Agri Business Creation een relatief nieuw onderdeel: in de afgelopen twee jaar is het project voorbereid en tussen nu en eind 2015 – wanneer deze subsidieperiode afloopt – moeten concrete resultaten zijn geboekt. Volgens Yannick du Pont, directeur van SPARK, komt dat in orde: “In Burundi loopt het programma al goed, in Yemen ligt dat moeilijker, maar

training en financiële ondersteuning verschaffen aan het agro-mkb. Hiernaast lobbyt men voor een beter ondernemingsklimaat. De organisatie focust zich daarbij op peace dividend agro value chains. Vrij vertaald: agroketens die commercieel, economisch en ontwikkelingstechnisch interessant zijn, maar die ook ruimte bieden voor ‘vredeswerk’, door het bevorderen van

‘In fragiele staten bedraagt de jeugdwerkloosheid vaak meer dan 60%. Dat is een menselijke tragedie, vormt een bedreiging voor de stabiliteit en staat in de weg aan duurzame ontwikkeling’

ook in Zuid-Soedan – een van de meest vruchtbare regio’s in heel Afrika – verliep het tot voor kort redelijk voorspoedig.” Maar de huidige conflictsituatie stelt ons voor nieuwe uitdagingen. SPARK doet hier wat het in zijn andere programma’s doet, namelijk coaching,

samenwerking tussen groepen die op gespannen voet met elkaar leefden – en misschien zelfs nog leven.

20 jaar na de oprichting zijn er SPARK-programma’s in tien verschillende landen

Links: ananaskweker Gerard Rutayisire en medewerker (Rwanda);
Onder: Zoran Popovic, eigenaar van PP 'OZ', een bloemenbedrijf
(Kosovo).

SPARK wordt onder meer ondersteund door het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de Europese Commissie, Microsoft, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa, USAID en de Wereldbank.

in West- en Midden-Afrika, de Westelijke Balkan, Zuid-Oost-Europa, de Palestijnse Gebieden, Libië en Yemen.

Nederlandse betrokkenheid

Waar liggen de kansen voor de Nederlandse agribusiness? Du Pont waarschuwt, maar enthousiasmeert ook: "Wij denken aan uitbreiding naar bijvoorbeeld Koerdisch Irak en ook Afghanistan of Myanmar. Nu zijn dit, evenals de landen waar SPARK reeds actief is, geen voor de hand liggende landen voor de Nederlandse agrosector. Ik begrijp die koudwatervrees goed. Maar er kunnen vaak wel heel goede marges worden behaald, juist omdat er weinig concurrentie is. Het is risicovol om in zo'n land te starten, maar onze ervaring wijst uit dat als stabiele ontwikkeling plaatsvindt het erg hard gaat."

Net zoals SPARK bij projecten samenwerkt met partijen als het United Nations Development Programme (UNDP) en het Amerikaanse agentschap voor ontwikkeling USAID, zo mikt de organisatie ook bij Agri Business Creation op samenwerking, in concreto met de Nederlandse agribusiness die soms al in de regio actief is. Du Pont vertelt dat er ook veel aandacht is voor het sluiten van akroketens,

Een soortgelijk initiatief: SEED

Het SEED Initiatief is een wereldwijd 'partnerschap voor actie' ten behoeve van duurzame ontwikkeling en een groene economie, opgericht in Johannesburg (2002) door UNEP, UNDP en IUCN. SEED ondersteunt innovatieve, kleinschalige en lokale ondernemers die vanaf het begin people, planet en profit in hun businessmodel integreren. Ondernemerschap is erg belangrijk als motor van ontwikkeling en armoedebestrijding. Het mkb is wereldwijd de in ontwikkelingslanden meest aangetroffen bedrijvsoort.

SEED biedt op grassroots-niveau aan geselecteerde bedrijven ondersteuning in de vorm van capacity-building. Dit wordt geborgd door samenwerking met regionale overheden en empirisch onderzoek door SEED. Jaarlijks worden prijzen uitgereikt aan de meest belovende en innovatieve start-ups. Daarbij wisselt niet alleen een geldbedrag van eigenaar, maar wordt ook daadwerkelijke ondersteuning geboden – bijvoorbeeld in de vorm van een bedrijfsadviseur gedurende zes maanden.

Eén van de winnaars: High Atlas Agriculture

Deze Marokkaanse onderneming is gevestigd in Marrakech en wil biologische walnoten en amandelen in Europa en de Verenigde Staten vermarkten. Alle revenuen gaan naar hun stichting, die investeert in projecten voor de lokale gemeenschap in de productiegebieden. High Atlas voorziet ondernemers met fruit- en notenboomgaarden van onderwijs en opleiding. In feite is het bedrijf een kraamkamer voor export, die kan worden gekopieerd naar andere regio's of producten in Marokko.

Het SEED Initiatief wordt ondersteund door het Nederlandse ministerie van Economische Zaken. Zie ook www.seedinit.org.

Leren van fouten: het Instituut voor Briljante Mislukkingen

SPARK erkent dat mislukkingen onontkoombaar zijn. De organisatie deelt zijn eigen briljante mislukkingen, teneinde mensen en organisaties te inspireren om fouten en successen als twee zijden van dezelfde medaille te zien. Het is mogelijk om als organisatie je eigen briljante mislukking in te dienen, in de strijd om de prijs voor het beste leermoment in ontwikkelingssamenwerking.

Het Instituut stimuleert reflectie op de eigen organisatiecultuur om te experimenteren, innoveren en lessen te delen.

Zie <http://awardos.briljantemislukkingen.nl>

waarbij deelproblemen in de gehele keten kunnen worden aangepakt. "Samenwerking met mkb-ondernemingen uit de Nederlandse agribusiness zal een situatie creëren waarvan alle betrokkenen profiteren. Bijvoorbeeld als we zouden bezien hoe we local sourcing of de lokale supply chain efficiënter kunnen maken. Er wordt in 'onze' landen nu veel geïmporteerd. Als wij met mede-investering door een Nederlands agrobedrijf die import op termijn deels kunnen vervangen door lokale productie, worden ontwikkelings- en economische doelen behaald, maar ook een interessante return-on-investment. Overigens werkt SPARK niet alleen met start-ups, maar voor driekwart met het bestaande lokale agro-mkb, dat zich al bewezen heeft, maar wil uitbreiden. Als je snel wilt doorgroeien, is dat een goede investering."

Eén voorbeeldproject van Agri Business Creation is het Morita Moro Piggery Project

Theodore Hakzimana runt een onderneming die fruit verwerkt tot sap, jam, saus en andere voedingsmiddelen (Burundi).

in Zuid-Soedan. Deze biggenfarm wordt gerund door Alice Jua en bestaat al sinds 2005. Na de bouw van een slachthuis, zal de werkgelegenheid toenemen. Alice denkt aan uitbreiding met zeeproductie op basis van varkensvet. Maar eerst wil zij met 'haar' varkens uit de achtertuin en naar een eigen, moderne faciliteit.

Hans van der Lee

Geïnteresseerd in samenwerking met SPARK? y.du.pont@spark-online.org.
Zie ook www.spark-online.org.